

KRZYSZTOF KACZANOWSKI

ANALIZA ANTROPOLOGICZNA WCZESNOŚREDNIOWIECZNYCH
POCHÓWKÓW CIAŁOPALNYCH Z GUCIOWA, POW. ZAMOŚĆ

Analizowany materiał osteologiczny pochodzi z dwóch wczesnośredniowiecznych kurhanów ciałałpalnych, badanych w 1959 r. przez J. Machnika i zespół z ramienia Zakładu Archeologii Małopolski IHKM PAN¹.

Kurhan 43, stanowisko III, został zbadany w całości, materiał archeologiczny zalegał w 6 skupiskach u podnóża pierwotnego nasypu. Datowany jest on na VIII i początki lub cały IX w.

Kurhan 99, stanowisko IV, przekopany został dwoma prostopadłymi do siebie rowami w ćw. SW. Chronologia tego kurhanu zamyka się w obrębie VIII i IX w.

Materiał kostny z kurhanu 43 i 99 charakteryzuje się stosunkowo małą ilością fragmentów kostnych, ale o wymiarach większych aniżeli spotykane we wczesnośredniowiecznych kurhanach ciałałpalnych w Kornatce, pow. Myślenice (patrz opracowanie w niniejszym tomie „Sprawozdań Archeologicznych”), i Raciborzu-Oborze (badania E. Dąbrowskiej — analiza antropologiczna nie publikowana).

Stan. III, Popławek II, kurhan 43, ćw. NW, skupisko 1, nr inw. 1/A

4 fragmenty kości długich, dość delikatnej budowy, osobnika dorosłego. Barwa szara, nieco zróżnicowana, stopień przepalenia średni, deformacje ogniowe. Ułamki te pochodzą prawdopodobnie z różnych fragmentów szkieletu.

Stan. III, Popławek II, kurhan 43, ćw. —, skupisko 2, nr inw. 2/A

1 fragment nasady górnej kości promieniowej (fragment główki). Budowa zachowanego fragmentu masywna, średnica główki musiała wynosić ok. 26—28 mm. Przytrzonowa część nasady nie wykazuje pełnej ossyfikacji (26×13).

3 fragmenty kości długich (17×10, 14×12, 16×13). Zabarwienie wszystkich fragmentów biało-jasno-szare. Stopień przepalenia średni — nieco zróżnicowany?

Stan III, Popławek II, kurhan 43, skupisko 3, nr inw. 3/A

1 fragment zapewne kości mózgozczaszki, dość delikatnej budowy (dorosłego?) (17×13),

5 fragmentów kości długich (51×12, 27×8, 14×7, 15×4, 11×9),

1 fragment zapewne kręgu. Zabarwienie fragmentów jasnoszarawe, przepalenie średnie.

Stan. III, Popławek II, kurhan 43, ćw. SE, głębokość 0—25, nr inw. 4/A

3 ułamki kości mózgozczaszki: fragment części skalistej kości skroniowej oraz 2 ułamki kości calotta, dość delikatnej budowy,

¹ Por. H. Zoll-Adamikowa, *Wyniki wstępnych badań wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego w Guciowie, pow. Zamość*, w tym tomie.

4 fragmenty trzewioczaszki: 1 fragment kości szczękowej i 3 ułamki żuchwy, w tym część środkowa trzonu, prawdopodobnie budowy średniej. Stwierdzone zębodoły są zębodołami zębów stałych,

1 fragment nasady górnej kości ramiennej,

1 fragment rzepki (26×18),

ponadto liczne ułamki trzonów i nasad kości długich oraz 2 fragmenty kręgów. Budowa wszystkich fragmentów jest średnia, barwa jasnoszara.

Stan. III, Popławek II, kurhan 43, ćw. SE, skupisko 4 i 5, nr inw. 5/A

ok. 17 fragmentów kości mózgowcowej (niektóre nierozpoznawalne, są to zapewne rozwarstwione blaszki kości calotta). Na zachowanych fragmentach odcinki szwów nie wykazują nawet śladów procesów obliteracji. Budowa kości mózgowcowej średnia do delikatnej, wymiary największego fragmentu 20×30 mm,

1 drobny fragment żuchwy (18×12) ze śladem zębodołu zęba stałego,

fragment kości nosowej z częścią szwu czołowo-nosowego,

ułamki kości długich i fragmenty nierozpoznawalnych nasad. Całość materiału przepalona silnie. Stopień przepalenia wykazuje niewielkie zróżnicowanie, co wyraża się również w sinawym zabarwieniu stwierdzonym na niektórych ułamkach. Budowa średnia do delikatnej.

Stan. III, Popławek II, kurhan 43, ćw. NE, skupisko 6, nr inw. 6/A

7 ułamków kości mózgowcowej, w tym rozpoznano fragment kości czołowej (22×22) ze słabo do miernie (?) wykształconym łukiem brwiowym. Na jednym z ułamków odcinek szwu bez śladów obliteracji. Budowa średnia,

ułamki kości długich (największy 35×15), budowy delikatnej, przepalenie silne.

Jak wynika ze szczegółowej analizy próbek z kurhanu 43 (1—6), w obrębie tej mogiły pochowany był zapewne 1 osobnik (brak replikacji tych samych fragmentów szkieletu). Wskazuje na to podobny charakter budowy (średniej do delikatnej) zarówno kości mózgowcowej, jak i szkieletu postkranialnego oraz młody wiek Juvenis lub Adultus, stwierdzany we wszystkich próbkach, gdzie występuje odcinek szwów. Płci osobnika nie można określić ze względu na brak diagnostycznych części szkieletu. Biorąc pod uwagę delikatną budowę fragmentów kostnych można przypuszczać płeć żeńską.

Stan. IV, Łomy, kurhan 99, nr inw. 7/A

13 fragmentów kości długich, przepalenie silne, budowa średnia,

1 fragment nierozpoznawalnej nasady, istota gąbczasta bardzo silnie zbita — zwierzęca (??).

Materiał kostny z kurhanu 99 pozwala jedynie na stwierdzenie, że kości pochodzą ze szkieletu osobnika dorosłego.

*Zakład Antropologii UJ
w Krakowie*

KRZYSZTOF KACZANOWSKI

AN ANTHROPOLOGICAL ANALYSIS OF EARLY MEDIEVAL CREMATION
BURIALS FROM GUCIÓW, DISTRICT OF ZAMOŚĆ

The osteological materials examined have been derived from two early medieval cremation barrows: no. 43, site III, dated as the 7th/8th-early 9th century, and no. 99, site IV, dating from the 8th-9th centuries. Barrow 43 was fully explored.

The bones found there occurred in six concentrations at the foot of the primary mound. Barrow 99 was only partially examined by means of two perpendicular ditches in quarter SW.

The skeletal remains were rather scanty, yet the fragments of bones were relatively large, much larger, for instance, than those from the early medieval barrows at Kornatka, Myślenice distr., and at Racibórz-Ohora.

As shown by a detailed analysis of samples from barrow 43, the bones belong to only one individual of fine build, in the *Juvenis* or *Adultus* age group. It is impossible to be quite certain about the sex, though the fine build of the bones suggests a woman.

The skeletal remains from barrow 99 were scanty and therefore it is only possible to establish that they belong to an adult.

